

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ
В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ»**
(21-22 червня 2024 р.)

Вінниця
2024

УДК 330.34:[316.4.063.3:001(4)](062.552)
Р 64

**Розвиток економіки в контексті інтеграції
до європейського науково-інноваційного простору.**
Р 64 Матеріали II науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 21-22 червня 2024 р.). – Одеса:
Видавництво «Молодий вчений», 2024. – 132 с.
ISBN 978-617-8074-85-2

У збірнику представлені матеріали II науково-практичної конференції «Розвиток економіки в контексті інтеграції до європейського науково-інноваційного простору». Розглядаються загальні питання економіки та управління національним господарством, бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, фінансів та податкової політики та інше.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться економічною наукою, а також для широкого кола читачів.

УДК 330.34:[316.4.063.3:001(4)](062.552)

Наукове видання

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ
В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ**

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Матеріали друкуються в авторській редакції

Дизайн обкладинки: А. Юдашкіна
Верстка: Ю. Войтюк

Підписано до друку 28.06.2024. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 7,67. Тираж 100. Замовлення № 0624/52.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво «Молодий вчений»
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, буд. 6/1
Телефони: +38 (095) 778 74 79, +38 (067) 695 64 10
E-mail: info@molodyivchenyi.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7641 від 29.07.2022 р.

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Лиска П.О.

аспірант,

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Внаслідок географічних особливостей та історичних подій на території України утворилися певні економічні регіони, які спеціалізуються на вузькому колі галузей промисловості та/або послуг. Таким чином утворюється регіональна економіка, яка притаманна чітко визначеній місцевості, на якій сконцентровані підприємства, установи, організації, що виробляють товари або надають послуги.

Виробництво товарів або надання послуг можливе лише за умови існування та функціонування продуктивних сил – системи факторів, яка забезпечує створення товару або послуги для задоволення матеріальних та/або духовних благ суспільства до якої входять як засоби виробництва (знаряддя та предмети праці) так і люди (спеціалісти, які мають відповідні знання та навички у сфері діяльності). Таким чином вирішення питання їх покращення та розвитку є однією з головних цілей власників та керівників підприємств, організацій та установ [1, с. 7].

Один із підходів до розв'язання цієї проблеми стала поява та розвиток ідеї корпоративної соціальної відповідальності (далі – КСВ). Суть її полягає у відповідальному ставленні компанії як до свого продукту/послуги так і до споживачів, працівників, партнерів. КСВ пропагує небайдужу соціальну позицію бізнесу, що полягає в гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із

суспільством та державою, а також в активній участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем. Її діяльність можна розділити на чотири напрями: зовнішню; внутрішню; матеріальну та екологічну. Їх грамотне застосування та реалізація може прямо вплинути на якісний розвиток продуктивних сил, що у свою чергу надасть необхідні ресурси для майбутнього комплексного розвитку цілого економічного регіону [2, с. 21–25].

До зовнішньої діяльності компанії у сфері КСВ можна віднести наступне: виготовлення/надання якісної продукції/послуг, вчасна сплата податків; уникнення хабарництва; відкритість і прозорість діяльності та звітування (виключаючи відомості, що становлять або можуть становити комерційну таємницю); активна участь у громадському житті як окремої територіальної громади так і всього економічного регіону (в залежності від розмірів бізнесу). Такі дії сприятимуть, по-перше, наповненню державного та місцевого бюджетів, що в свою чергу призведе до повноцінного фінансування державних установ (заклади освіти, охорони здоров'я), інфраструктури (дороги, закладів відпочинку), культури та спорту. Як наслідок громада або весь економічний регіон стане привабливим для людей як місце для постійного проживання, для інвесторів – через свою популярність та можливість отримати прибуток, для бізнесу – збільшення потенційних клієнтів, зменшення витрат на амортизацію транспортних засобів, підвищення якості та кількості потенційних та діючих працівників внаслідок якісної роботи медицини та освіти, впізнаваність «бренду» починаючи локальним і закінчуючи світовим ринком.

Щодо проявів внутрішньої діяльності, то виділяють такі, як: заохочення та компенсації; навчання та розвиток персоналу; впровадження різноманітних соціальних програм стосовно житла; фінансова допомога при народженні дітей або у зв'язку з важким захворюванням працівника або членів його сім'ї; застосування корпоративної пенсії. Внаслідок таких дій рейтинг компанії на ринку праці буде зростати, оскільки даний бізнес надає не лише високу та «білу» заробітну плату, а й допомагає у вирішенні соціальних питань своїх співробітників. Таким чином збільшиться привабливість компанії як місця роботи, через це збільшиться конкуренція, що

надасть змогу відбирати найбільш цінні кадри. Для робітників ж наявні одні позитивні моменти, оскільки підприємство, організація, установа відноситься до них як до членів сім'ї. В результаті між бізнесом та робітниками встановлюється взаємодовіра, відсутній відтік кадрів, а отже поступово підвищується та розвивається така складова продуктивних сил як люди.

Екологічна застосовується в рамках всесвітньої боротьби з негативним впливом діяльності людства на планету. Вона може проявлятися в наступному: перехід та масове використання альтернативних відновлювальних джерел енергії; заміна автотранспортних транспортів з дизельного/бензинового на електромобілі; раціональне використання природних ресурсів (відтворення спожитих відновних ресурсів, мінімізація використання невідновних; утилізація та переробка відходів); заміна обладнання на підприємствах на більш сучасні та екологічні. Таким чином для держави та суспільства це матиме одразу плюси, оскільки витрати природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища зменшуються, відновленням та переробкою займається бізнес. Для підприємств, на перший погляд, це не зовсім вигідно. Навпаки, у перспективі витрати підприємства зменшуються як на енергоресурси так і на амортизаційні дії. Варто зазначити, що екологічна лояльність також впливає на зменшення податкового навантаження, оскільки більше не буде потреби сплачувати екологічний податок.

Реалізація ж матеріального напрямку має широкий спектр і може проявлятися в наступному: фінансова допомога мало захищеним верствам населення; благодійництво; спонсорство приватних та державних проєктів; надання грантів; проведення конкурсів та змагань з призовою винагородою тощо. З першого погляду може здатися, що це лише зайві витрати. Але це не зовсім так. Під час реалізації матеріального напрямку КСВ підприємство отримує чимало бонусів: масштабна та ненав'язлива реклама; можливість залучення до компанії нові перспективні кадри з новими ідеями та пропозиціями; введення в освітні програми навчальних закладів те науково-практичне направлення, яке є корисним для підприємства (наприклад застосування системи постійного стажування учнів/студентів з можливістю майбутнього працевлаштування); побудова сталих

відносин з державою і як наслідок отримання держзамовлень; збільшення лояльності з боку держави, партнерів (у тому числі й міжнародних) та суспільства.

Отже, впровадження політики КСВ є важливим кроком для бізнесу, оскільки в результаті якісної реалізації усіх чотирьох напрямів її діяльності прослідковується поступове покращення продуктивних сил. Це відбувається шляхом підвищення лояльності, кваліфікації, надійності та працовитості людських ресурсів компанії за допомогою описаних вище дій, а також модернізацією як підприємства (засобів виробництва) так і інфраструктури громади або економічного регіону. Таким чином певний економічний регіон отримує якісний персонал (працівників); максимально екологічне (за можливостей) виробництво, яке в перспективі буде значно економити витрати на енергію та податки; високу ділову репутацію та імідж; інвестиційну привабливість; лояльність держави та партнерів (стейкхолдерів) як національних так і закордонних. І в результаті ми отримуємо досить значний фонд ресурсів для подальшого розвитку регіону. Наголошую, що впровадження політики КСВ не гарантує 100% розвиток, а надає саме відповідні ресурси для такого розвитку. І тому прогрес буде залежати вже від державних/місцевих органів влади та власного керівництва бізнесу. За умови, що і підприємці і влада знайдуть взаємовигідний компроміс та спільно побудують ефективну програму та стратегію комплексної розбудови регіону, впровадження політики КСВ стане визначальним кроком для реалізації подібних ідей.

Список використаних джерел:

1. Завадських, Г. М., Педченко, А. П., Педченко, А. П., Тебенко, В. М., & Тебенко, В. Н. (2020). Регіональна економіка: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».
2. Чупріна, М. О. (2023). Корпоративна соціальна відповідальність. Конспект лекцій. URL: <https://ela.kpi.ua/items/07b11c3f-21e1-406e-bdca-365c3a83cf8a>